Gemeenteraad Borger-Odoorn

Ons kenmerk
90567-2023
Behandeld door
B. de Rijk
Doorkiesnummer
14 0591
Bijlage
1

Datum
13 december 2023
Onderwerp
Beleidsruimte realisatie zonne-energie op land

Geachte leden van de raad,

Door middel van deze brief willen wij u informeren over ons standpunt en het actuele beleid ten aanzien van zonne-energie op land in onze gemeente. Aanleiding hiervoor vormt de voorgenomen realisatie van een zonnepark bij Valthe door BHM Solar en het bericht dat wij hebben ontvangen van de initiatiefnemer met het streven om voor 1 januari 2024 de ruimtelijke procedure te starten.

Daarnaast is op 18 oktober 2023 een Bestuursakkoord gesloten over de voorkeursvolgorde zonne-energie tussen het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging voor Nederlandse gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UVW) en Netbeheer Nederland waarin afspraken zijn vastgelegd over het borgen van toepassing van de zonneladder in de Provinciale

Omgevingsverordening (POV) en de voorwaarden waaronder realisatie van zonneparken op natuur- en landbouwgronden mogelijk is. De vraag dient zich dan aan wat dit betekent voor het voornemen in Valthe en de realisatie van onze RES-opgave.

Het huidige beleidskader

In de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 is in 2021 op Drentse schaal afgesproken om 3,45 TeraWattuur (TWh) duurzame energie op land in 2030 op te wekken met windturbines, zonneparken en grote zonnedaken. Vanuit Borger-Odoorn zijn daarbij het bestaande windpark en de onherroepelijk vergunde zonneakkerparken ingebracht plus als extra ambitie een zonnepark van maximaal tweemaal 5 hectare te realiseren door de dorpscoöperatie Valthe. Dit bod is voor wat betreft zonne-energie op land gebaseerd op de beleidsmatige ruimte die mogelijk is gemaakt op basis van het 'Beleidsplan zonneakkers in Borger-Odoorn 2018-2020 – Zonneoogst'. Ook is in de RES opgenomen dat we bij nog te ontwikkelen energieprojecten streven naar 50% lokaal eigendom.

De actuele stand van zaken is dat we 96% van onze RES-opgave reeds hebben gerealiseerd. In de tabel hieronder hebben wij de actuele stand weergeven voor wat betreft de realisatie van het opwekvermogen voor wind, zonneparken op land en zon-op-dak in onze gemeente.

Opgave wind (TWh)	**Gerealiseerd wind (TWh)**	**Opgave zon op land (TWh)**	**Gerealiseerd zon op land (TWh)**	**Opgave zon op dak (TWh)**	**Gerealiseerd zon op dak TWh)**
0,385	0,385	0,252	0,243	0,046	0,027

Hierbij merken wij op dat de windturbines in de Veenkoloniën een hoger vermogen hebben dan waarvan destijds in het bod vanuit Borger-Odoorn mee is gerekend en dat de gemeente Borger-Odoorn in april 2023 van alle Nederlandse

gemeente het grootste gerealiseerde vermogen aan zonne-energie op land had[1]. Met uitzondering van de ingebrachte extra ambitie van het zonnepark in Valthe zijn alle beoogde zonneparken vanuit het RES-bod gerealiseerd.

Voorkeursvolgorde zon (zonneladder)

Het Rijk heeft in zijn Nationale Omgevingsvisie zijn omgevingsbeleid vastgelegd voor een groot aantal onderwerpen, waaronder ook de opwek van energie door middel van zonneparken. Een belangrijk aspect van dit beleid betreft de zogeheten zonneladder. Deze ladder komt neer op een voorkeursvolgorde wat betreft de aanleg van zonnepanelen.
De voorkeursvolgorde ziet er als volgt uit:

1. zonne-energie op daken en gevels
2. zonne-energie op terreinen en objecten binnen bebouwd gebied
3. zonne-energie op terreinen en objecten in het landelijk gebied
4. zonne-energie op landbouw- en natuurgronden.

Dit betekent dat het de voorkeur heeft om zonnepanelen pas op landbouw- en natuurgronden te plaatsen, wanneer er geen geschikte plek is op daken en gevels, binnen bebouwd gebied of op terreinen en objecten in het landelijk gebied.

Op 14 november 2023 hebben Gedeputeerde Staten van Drenthe een brief (zie bijlage) gestuurd aan Provinciale Staten met een nadere duiding van de afspraken uit het Bestuursakkoord. Hierin is aangegeven dat de RES-afspraken tussen Rijk en koepels onverminderd van kracht blijven en dat partijen zich ertoe verplichten om de mogelijkheden onder de treden 1, 2 en 3 aantrekkelijker te maken.

Ons standpunt

De gemaakte afspraken in het Bestuursakkoord, alsmede het feit dat Borger-Odoorn al een aanzienlijk deel van de RES-opgave voor duurzame opwek tot 2030 heeft gerealiseerd en de grote druk op het energienet, geven voor ons

[1] https://duurzaam-actueel.nl/grootste-zonneweides-in-groningen-meeste-zonnedaken-in-noord-brabant/

aanleiding om de resterende ambitie voor zonne-energie op land te heroverwegen en daarvoor nu een pas op de plaats te maken. Dat betekent dat wij voor wat betreft de realisatie van de resterende opgave duurzame opwek voor Borger-Odoorn onze focus verleggen naar de realisatie van zonne-energie op daken en zonne-opwek op basis van meervoudig ruimtegebruik (bijv. zon op zandwinplassen of parkeerplaatsen) en geen ruimte meer willen bieden aan zonneparken op landbouw- en natuurgronden (ofwel zonneakkers groter dan 1 hectare conform hetgeen is vastgelegd in de beleidsnota Zonneoogst). Dat betekent dat de extra ambitie voor een zonnepark in Valthe thans in de ijskast wordt gezet en wij hier op dit moment geen ruimtelijke procedure voor gaan opstarten.
Over onze bijdrage aan de RES-doelstellingen blijven wij in gesprek met de provincie en andere betrokken maatschappelijke partners. Ons commitment om het aandeel duurzame opwek voor Borger-Odoorn binnen de totale RES-opgave te realiseren, blijft onveranderd.

Deze beleidslijn kan worden heroverwogen wanneer er sprake is van een initiatief dat betekenisvol bijdraagt aan de doelstellingen voor de warmtetransitie in Valthe en er sprake is van lokaal eigendom zoals verwoord in de RES.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
	
L.E. Helder-Klamer	mr. J. Seton